

5. marts 2021
Sagsnr.: 20/05065
Klagenr.: 1007644
ATH

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af tilladelse til ophævelse af fredskovspligt til etablering af boligområde i Silkeborg Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter skovlovens¹ § 6, stk. 1, og § 39, jf. § 60.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 11. februar 2020 om tilladelse til ophævelse af fredskovspligt til etablering af boligområde på matr. nr. [REDACTED] i Silkeborg Kommune på vilkår om udlægning af erstatningsskov.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. skovlovens § 64.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 om skove.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 7. marts 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har anført, at Miljøstyrelsen ikke i tilstrækkeligt omfang har undersøgt, hvorvidt der forekommer flagermus i området. Klager har bemærket, at den indre skov består af ung, tæt naturskov, men at dette ikke gør sig gældende for skovbrynet, der er langt ældre. Endvidere har klager bemærket, at lokale borgere har observeret flagermus i skoven.

Klager har endvidere oplyst, at skovbrynet består af 10-12 m høje tjørn, en gruppe 13-14 m høje bæverasp og nogle egetræer med en DBH (diameter) på 0,6-0,7 m. Klager har derudover anført, at tjørnen flere steder er i forfald, hvilket har skabt huller og sprækker, som flagermus kan anvende som dagkvarter og rastested. Endvidere har klager vurderet, at skovbrynet på skovens vestlige og østlige side har potentiale til at være og formentlig også er ledelinje for områdets flagermus.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen

Arealet, hvorpå der ansøges om ophævelse af fredskovspligten, består af hele matr. nr. [REDACTED], der ligger i den vestlige udkant af Balle by ved Silkeborg. Matriklen ligger imellem to boligområder og udgør et areal på 6,85 ha.

Arealet ligger ca. 3 km nord for det nærmeste Natura 2000-område nr. 57 Silkeborgskovene. Området omfatter habitatområde nr. 181 med blandt andet bækklampret, damflagermus og egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund på udpegningsgrundlaget.

Området er omfattet af lokalplan 12-027 - Boligområde ved Brunbakkevej og Øster Bordingvej, der blandt andet har til formål at sikre, at boligområdet fremtræder varieret, og at den særlige beplantning og landskabstræk i området bevares.⁴

2.2 Sagens forhistorie

Silkeborg Kommune søgte den 9. november 2018 om ophævelse af fredskovspligten på matr. nr. [REDACTED]. Det skete med henblik på anvendelse af arealet til boligformål efter skovlovens § 6, stk. 2, hvorefter fredskovspligten kan ophæves uden vilkår om erstatningsskov for et areal, som er udlagt til andet formål forud for fredskovspligtens indtræden, hvis det tages i brug til det fastlagte formål inden 20 år efter arealet blev fredskovspligtigt.

Matr. nr. [REDACTED] blev konstateret delvis fredskovspligtig ved en afgørelse fra Naturstyrelsen af 18. december 2014. Naturstyrelsen

⁴ https://dokument.plandata.dk/20_9607581_1561635535541.pdf

vurderede, at fredskoven havde etableret sig i perioden mellem 2010 og 2014. På daværende tidspunkt var arealet omfattet af kommuneplan 2009-2020, hvor størstedelen af arealet var omfattet af kommuneplanramme nr. 12-O-22 "Offentlig område, Balle". Der var ikke lokalplanlagt for området. Naturstyrelsen vurderede, at fredskovspligten ved ansøgning kunne ophæves efter skovlovens § 6, stk. 2, da skoven havde etableret sig efter arealet blev omfattet af kommuneplanen.

Silkeborg Kommune vedtog den 5. november 2018 en strukturplan for hele det nordlige område af Balle i form af tillæg nr. 27 til kommuneplan 2017-2028, hvor størstedelen af området blev omfattet af ny kommuneplanramme nr. 12-B-32 "Boligområde ved Brunbakkevej, Balle". Planlægningen for størstedelen af matriklen blev ændret fra offentlige formål som uddannelsesinstitutioner med tilknyttede idrætsfaciliteter mv. til boligområde med blandet åben-lav, tæt-lav eller etagebebyggelse samt de til området hørende institutioner og anlæg. Den øvrige, sydlige del af matriklen blev videreført i den nye kommuneplan, dog med den ændring, at der i henhold til den nye kommuneplanramme kan opføres boliger på dette areal. Denne plan blev vedtaget den 26. juni 2017.

Miljøstyrelsen gav den 1. maj 2019 afslag på ophævelse af fredskovspligten efter skovlovens § 6, stk. 2, på baggrund af det ændrede formål i kommuneplanlægningen. Styrelsen tilkendegav samtidig at være indstillet på at ophæve fredskovspligten efter skovlovens § 6, stk. 1, med vilkår om erstatningsskov.

2.3 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 11. februar 2020 meddelt tilladelse til ophævelse af fredskovspligt til etablering af boligområde på matr. nr. [REDACTED] i Silkeborg Kommune på vilkår om udlægning af 13,7 ha erstatningsskov. Miljøstyrelsen har ligeledes truffet afgørelse om tilladelse til pålæggelse og godkendelse af fredskovspligt på matr. nr. [REDACTED], matr. nr. [REDACTED] og matr. nr. 2 [REDACTED] til erstatningsskov.

Det fremgår af afgørelsen, at Silkeborg Kommune den 27. maj 2019 søgte om ophævelse af fredskovspligten efter skovlovens § 6, stk. 1. Den 16. januar 2020 ansøgte Silkeborg Kommune om pålæggelse af fredskovspligt på tre matrikler til erstatningsskov.

Miljøstyrelsen har vurderet, at bevoksningen på matr. nr. [REDACTED] har udviklet sig fra 2010 og frem. Styrelsen har bemærket, at fredskoven hovedsageligt består af en ung og tæt løvtræsbevoksning.

Miljøstyrelsen har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Styrelsen har ikke kendskab til, at der er

registreret arter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV i området, men styrelsen har bemærket, at det ikke kan udelukkes, at der findes forekomster af forskellige arter af flagermus i området. Desuden har styrelsen bemærket, at der er tale om en ung og tæt bevoksning, hvorfor styrelsen har vurderet, at fredskoven ikke er levested for flagermus.

Med hensyn til Natura 2000-område nr. 57 har Miljøstyrelsen vurderet, at ophævelse af fredskovspligten på det ansøgte areal ikke vil medføre en forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller at medføre betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Miljøstyrelsen har endvidere vurderet, at ændringen i planlægningen for det fredskovspligtige areal fra offentlige formål og centerområde til boligformål er lille og vil medføre samme påvirkning for fredskoven, som uanset formålet skal afdrives fuldstændigt, hvorfor styrelsen har vurderet, at fredskovspligten kan ophæves.

2.4 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har i bemærkninger af 30. april 2020 til klagen anført, at de nærmeste registreringer af flagermus er i en afstand af ca. 1,2-2,2 km syd til øst for matr. nr. [REDACTED]. Styrelsen har oplyst, at arterne vandflagermus, damflagermus, brandts flagermus, brunflagermus, dværgflagermus, trolldflagermus, sydflagermus, langøret flagermus, frynseflagermus og pipistrelflagermus er observeret i dette område. Endvidere har Miljøstyrelsen vedlagt et kort, der viser, hvor der er registreret flagermus. Styrelsen har bemærket, at området omkring matr. nr. [REDACTED] ikke har været undersøgt i forbindelse med udarbejdelse af rapporten.

Idet der ikke er registreret flagermus i området, har Miljøstyrelsen anført, at der ikke er kendte forekomster af flagermus i området.

Miljøstyrelsen har anført, at styrelsen ikke afviser, at der er observeret flagermus i området, men at styrelsens vurdering er baseret på rapport om god praksis for skovarealer med flagermus udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen i 2010. Heraf fremgår, at skovdriften for at leve op til beskyttelsen af bilag IV-arter efter habitatdirektivets artikel 12, skal beskytte eksisterende og kendte forekomster af beskyttede flagermus, skal sikre at yngle- og rasteområder for flagermusene opretholdes som hidtil, skal undgå, at skovdriften gradvist forringer eller ødelægger skovens samlede funktion som yngle- eller rasteområde, og skal undgå forsætligt at forstyrre flagermus med skadelig virkning for arten eller bestanden.

Miljøstyrelsen har bemærket, at Silkeborg Kommune er myndighed for at træffe en screeningsafgørelse for, om rydning af skovområdet udløser VVM-pligt, jf. miljøvurderingslovens § 21 og bilag 2, pkt. 1d, hvorfor det

er kommunen, der kan træffe afgørelse om, at en undersøgelse af forekomst af flagermus er nødvendig.⁵

Med hensyn til det af klager anførte om skovbrynets funktion som opholdssted, har Miljøstyrelsen anført, at beskyttelsen omfatter yngle- og rasteområder samt den økologiske funktionalitet. Miljøstyrelsen har henvist til, at skovbrynet i det omhandlede skovområde primært består af ældre tjørn og mellemaldrende bævreasp og egetræer, hvilket som udgangspunkt ikke er egnede opholdssteder, der kan fungere som yngle- og rastesteder for flagermus. Styrelsen har bemærket, at egnede steder typisk findes under løs bark, i revner på stammer og store grene, hulheder ved knækkede/flækkede grene eller i forladte spættehuller. Opholdssteder højt oppe i træerne i ydre og indre skovrander eller fritstående træer i selvforryngelser eller parker foretrækkes frem for tætte bevoksninger.

Desuden har Miljøstyrelsen bemærket, at vurderingen er foretaget på baggrund af den samlede bevoksning, og styrelsen har vurderet, at bevoksningen på matriklen ikke lever op til at kunne være yngle- eller rasteområde. Endvidere har styrelsen vurderet, at den økologiske funktionalitet af flagermus i området ikke beskadiges ved ophævelse af fredskovspligten.

Miljøstyrelsen har anført, at rydning af skov på matr. nr. [REDACTED] sker med henblik på realisering af lokalplan 12-027, som udlægger området til boligområde. Af lokalplanen fremgår, at det vestlige skovbryn samt en del af den nord- og sydlige skovbevoksning bevares som en del af grønne områder inden for det planlagte boligområde. Den eksisterende bevoksning i naturområderne skal i henhold til lokalplanen bevares så vidt muligt.

Med hensyn til områdets funktion som ledelinje for flagermus, har Miljøstyrelsen anført, at styrelsen ikke afviser, at skovbrynet kan fungere som en ledelinje. Styrelsen har bemærket, at ledelinjer ikke umiddelbart er omfattet i forbindelse med vurdering af påvirkning på bilag IV-arter, men at det tages i betragtning i forhold til en vurdering af, om nedlæggelsen heraf kan få en skadelig virkning på en art eller en bestand.

Miljøstyrelsen har vurderet, at idet dele af skovbrynet bliver bevaret i det planlagte boligområde, vil afdriften af resten af skoven ikke få en skadelig indvirkning på flagermus i området. Styrelsen har ved vurderingen endvidere lagt vægt på, at området ikke er registreret som økologisk forbindelse eller en potentiel økologisk forbindelse i kommuneplanen.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af skovlovens § 1, at formålet med loven bl.a. er at fremme bæredygtig drift af landets skove. Dette betyder, at der ved driften af skoven og ved administration af loven både skal tages hensyn til træproduktion og forsyningen af træ og til skovenes biologiske mangfoldighed samt til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv.

Ifølge skovlovens § 6, stk. 1, kan Miljøstyrelsen, når særlige grunde taler for det, ophæve fredskovpligten på et areal, som ønskes anvendt til et andet formål.

Ifølge lovens § 39, stk. 1, nr. 5, kan Miljøstyrelsen fastsætte vilkår for afgørelser, herunder om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov) i afgørelser efter § 6, stk. 1.

I overensstemmelse med lovbemærkningerne⁶ er praksis restriktiv. Ophævelse sker efter gældende praksis kun, hvis den ansøgte anvendelse ikke kan placeres andre steder end i fredskov, og hvis de samfundsmæssige hensyn, der er forbundet hermed, er vigtigere end hensynet til at bevare fredskoven. Ved samfundsmæssige hensyn tænkes bl.a. på etablering af vej anlæg og ledningsanlæg til forsyning af el, gas og vand, samt råstofforsyning. Hvis det stykke skov, der berøres af ophævelsen, er over en vis størrelse, skal der stilles krav om erstatningsskov.

I henhold til habitatbekendtgørelsens⁷ § 10, stk. 1, kan der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier. Vurderingen i forhold til bilag IV-arter skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter de i §§ 7 – 8 nævnte bestemmelser, jf. bekendtgørelsens jf. § 10, stk. 2. Habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, nr. 1, omfatter ophævelse af fredskovspligten efter skovlovens § 6.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på det foreliggende grundlag, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering af, at den ansøgte ophævelse af fredskovspligten for området og efterfølgende rydning af størstedelen af skovområdet, ikke vil medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitat-direktivets bilag IV. Nævnet bemærker, at der ud fra det oplyste er meget få træer i skoven, som er egnet til yngle- og rasteområde for

⁶ Særlige bemærkninger til § 11 til forslag L 145 til Lov om skove. Folketingstidende 2003-04, vedtaget som lov nr. 453 af 9. juni 2004 om skove.

⁷ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration i internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

flagermus, og at skoven umiddelbart alene kan tjene som ledelinje. Ledelinjer er ikke i sig selv omfattet af beskyttelsen i habitatbekendtgørelsens § 10.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering af, at de samfunds-mæssige hensyn i forhold til etablering af boligområde er vigtigere end hensynet til at bevare fredskoven. Nævnet har lagt vægt på, at ændringen i kommunens planlægning for området i 2017 og 2018 er begrænset og af samme påvirkning for fredskoven, der skal afdrives under alle omstændigheder.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at der ikke i øvrigt er fremkommet oplysninger, der kan medføre en tilsidesættelse af tilladelsen.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 11. februar 2020 om tilladelse til ophævelse af fredskovspligt til etablering af boligområde på matr. nr. [REDACTED] i Silkeborg Kommune på vilkår om udlægning af erstatningsskov.